

SIMONTORNYA

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA ÉS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZEI

FELÜLVIZSGÁLAT

I. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

VÉLEMÉNYEZÉSI SZAKASZ

*

2017.10.

Összeállította:

Raffay Zoltán (Summa Cum Bt.)

Witzl Zsolt (önkormányzati főépítész)

BEVEZETÉS

Simontornya város önkormányzatának képviselőtestülete 2004-ben azzal bízta meg a Kokas és Társa Bt.-t (ma már: Kft.), hogy – külön meghatározott tematika és szerződési feltételek alapján – készítse el a város rendezési és szabályozási tervét, amelynek részét képezte a városfejlesztési koncepció kidolgozása. Ez utóbbi munkarészt alvállalkozóként a Summa Cum Bt. készítette el (vezetője, Dr. Raffay Zoltán a Magyar Tudományos Akadémia Regionális Kutatások Központjának Dunántúli Tudományos Intézete munkatársa volt).

Simontornya város jelen fejlesztési koncepciója nagymértékben épül a 2004-ben elfogadott előző koncepcióra. Azóta eltelt közel másfél évtized, számos, a város életét érintő változás történt, ezért az előző dokumentumban leírtak egy része mára érvényét veszítette. Ugyanakkor a megállapítások jelentős része ma is érvényes, ezért jelen koncepció rövidebb a korábbi változatnál, számos esetben csak utalunk a változtatást nem igénylő korábbi megállapításokra.

Jelen koncepció némileg eltérő logikával, szerkezetben született, vannak benne új, a korábbi változatban még nem említett fejezetek – például a szegregáció kérdésköre –, és vannak olyanok is, amelyekre a 314/2012.(XI.8.) - a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló - Kormányrendelet nem tér ki. E rendelet mellékletében rendelkezik a megalapozó vizsgálat tartalmi követelményeiről, illetve a településfejlesztési koncepció és az integrált településfejlesztési stratégia tartalmi követelményeiről. A koncepció az érvényes Kormányrendelet mellékletében meghatározott szerkezetet követi.

Az elmúlt 13 évben számos jelentős változás következett be a térség és Simontornya életében, amelyek indokolttá teszik a koncepció felülvizsgálatát. A legfontosabbak:

- 2004 májusától Magyarország az Európai Unió teljes jogú tagjává vált, ami egyrészt új alkalmazkodási kényszereket, másfelől új finanszírozási lehetőségeket jelent;
- Megépült az M6-os autópálya, amely az egész Dél-Dunántúl, különösen annak keleti fele számára fejlesztési potenciállal bír, különösen, ha az azóta szintén uniós taggá vált Horvátország is megépíti a maga autópálya-szakaszát a határ túloldalán. Simontornya alig 40 km-re húzódik az autópálya nyomvonalától, a nemzetközi és hazai tapasztalatok szerint ez belül van azon a távolságon, ahol közvetlen gazdaságfejlesztő hatást gyakorolhat az autópálya;
- A Paks2 projekt megvalósulása esetén Simontornya új fejlesztési esélyhez juthat: az új blokk építése idején megnövekedett munkaerő egy részének a város szállást kínálhat, a fizetőképes kereslet megjelenése pedig évekre biztos keresletet jelenthet a szálláshelyek mellett a vendéglátóipari egységeknek és a kiskereskedelmi, illetve egyéb szolgáltatásoknak is. Az erőmű új blokkjának üzemeltetése által megnövekedett munkaerő-szükséglet Simontornya számára ugyancsak kedvező lehetőséget jelenthet;
- A város fejlesztési elképzeléseinek módosulása és a megváltozott jogszabályi környezet a hatályos településrendezési eszközök felülvizsgálatát igénylik, és ennek integráns része egy új településfejlesztési koncepció.

A koncepció készítése némileg eltérő módon történt a 2004-es változathoz képest, ezúttal konkrét előírások mentén (1. és 2. melléklet a 314/2012. (XI. 8.) Korm. Rendelethez) készültek el a koncepció egyes fejezetei.

A kutatások során, illetve a fejlesztés koncepcionális elemeinek meghatározásához az alábbi anyagokra támaszkodtunk (a 2004-es koncepcióhoz felhasznált irodalmak felsorolásától eltekintünk):

- Simontornya Város Önkormányzatának Környezeti Fenntarthatósági Terve (Simontornya Város Önkormányzata, 2007);
- Simontornya Város Fenntartható Fejlődés Helyi Programja (Local Agenda 21, 2012) – készítette: Zöld – Híd Alapítvány;
- Simontornya város önkormányzata vagyongazdálkodási koncepciója, közép- és hosszú távú terve 2012-2022;
- Tamási–Simontornya Többcélú Kistérségi Társulás közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési terve 2007-2013 (Zsombok Lajos, 2008);
- Simontornya Város Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2013-2018 (Simontornya Önkormányzata, 2013);
- Simontornya Város Önkormányzatának 2010-2014. évi gazdasági programja (Simontornya Önkormányzata, 2010);
- 314/2012. (XI. 8.) Korm. Rendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről;
- Simontornya város településfejlesztési koncepciója, 2004;
- A Simontornya város honlapján elérhető határozatok, tervezetek;
- <http://www.szakkatalogus.hu/> (a város vállalkozásai);
- <http://www.simontornya.hu> (a város civil szervezetei, rendeletei stb.);
- <http://www.volán.hu> (buszközlekedés);
- <http://www.elvira.hu> (vasúti közlekedés)

A tágabb térséget (megyét, régiót, az ország egészét) érintő fejlesztési dokumentumok, amelyek a jelen anyagban felhasználásra kerültek, a következők voltak:

- Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (2013, készült a területfejlesztési politika megújításáról, az új Országos Területfejlesztési és az új Országos Fejlesztési Koncepció kidolgozásáról szóló 1254/2012. (VII. 19.) Korm. határozat alapján);
- Dél-dunántúli Operatív Program, 2007–2013, 2007;
- Tolna Megyei Területfejlesztési Program, 2014;
- A Tamási Kistérség Fejlesztési Programja 2014-2020 (HOZAM 2001 Vidékfejlesztő és Gazdasági Szolgáltató Kft., 2013);
- A Dél-Dunántúli Turisztikai Régió turizmusfejlesztési stratégiája.

A koncepció helyzetfeltáró része már egyeztetést és megvitátást követően elfogadásra került, a koncepció (II. nagyfejezet) azonban jelenlegi állapotában még csak egyeztetési anyag, amelyben előfordulhatnak félregépelések, esetleg hibák, tárgyi tévedések. A koncepció e változatának megtárgyalását és a javaslatok, kritikák összegyűjtését követően a koncepciókészítő rövid időn belül átvezeti a végleges anyagba a szükséges változtatásokat.

A koncepció egyes fejezetei nagymértékben vagy teljes egészében megegyeznek a 2004-es változatban szereplő fejezetekkel – ahol nem történt változás (például a város földrajzi fekvése, klimatikus és vízrajzi adottságai stb.), ott értelemszerűen nem dolgoztuk át a korábbi anyagrészeket.

Megjegyzendő, hogy számos dokumentum tartalmaz alapos elemző, értékelő részeket a város fekvésével, történelmével stb. kapcsolatban. A felesleges ismétlések elkerülése végett jelen dokumentumban helyenként csak utalunk a már elkészült különböző fejlesztési anyagok vonatkozó részeire.

Köszönettel tartozik a koncepció készítője az alábbi személyeknek, akik egy beszélgetéssel, illetve a kért adatok precíz és gyors megküldésével járultak hozzá a munka sikeréhez:

- Csószné Kacz Edit polgármester
- Witzl Éva projektmenedzser
- Witzl Zsolt főépítész

1. JÖVŐKÉP

1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan

A településfejlesztési koncepció, illetve a településrendezési eszközök egy alapvető célt szolgálnak: Simontornya legyen olyan város, amely

- sikeres és versenyképes település, ahol a lakosság szívesen él,
- képes megtartani és növelni lakosságát,
- önállóan, külső források nélkül tud gazdálkodni,
- vállalkozásainak tartós versenyképességet biztosítani,
- fenntartható módon tud működni (beleértve a gazdasági fenntarthatóság mellett természetesen a társadalmi és környezeti fenntarthatóságot is).

Simontornya épített környezetének, építészeti örökségének megőrzésével és fejlesztésével nemcsak lakóhelyi, hanem turisztikai vonzerejét is növeli. Természeti környezetének (beleértve az itt található magterületet és ökológiai folyosót) megőrzésével növeli esztétikai értékét és az országos ökológiai hálózatban betöltött szerepét, és fejlesztéseit hosszú távon is fenntarthatóan, a jövő nemzedékek igényeinek és lehetőségeinek figyelembe vételével tervezi és hajtja végre.

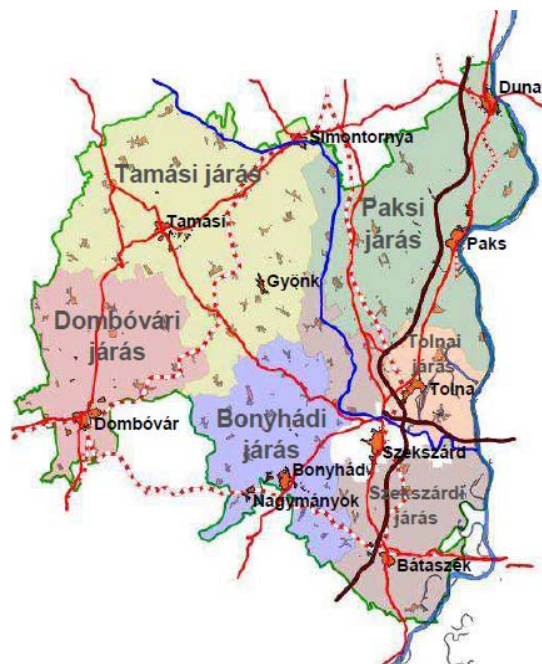
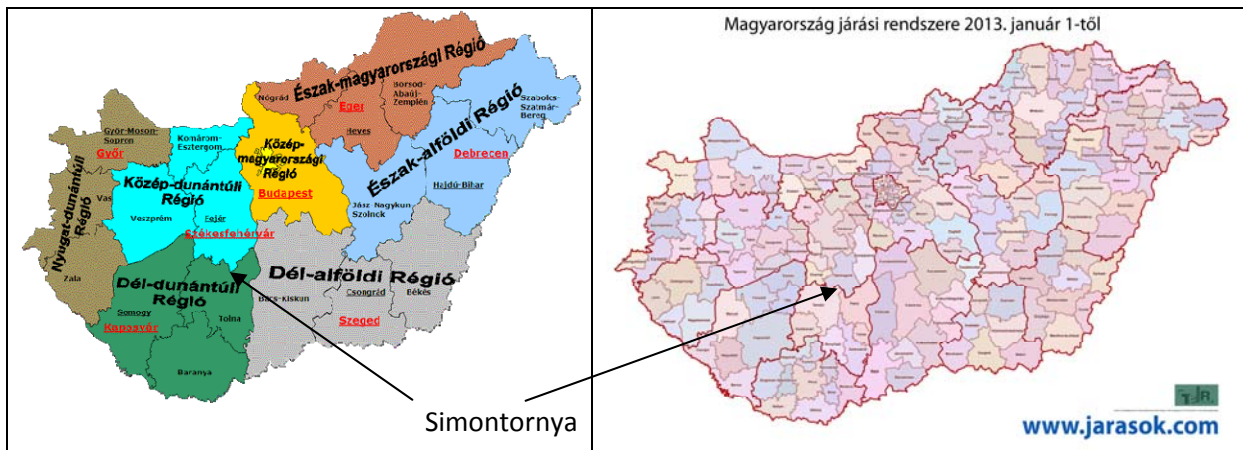
1.2. A város jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan

A város szerepkörei túlnyúlnak önnön közigazgatási határain: szűkebb térségének szervező központjaként saját lakosságán túl a környező falvak lakosságát és vállalkozásait is ellátja különböző közigazgatási, oktatási, kulturális, egészségügyi és üzleti szolgáltatásokkal (ugyanakkor igénybe is vesz a környező térségi központokban olyan, például egészségügyi szolgáltatásokat, amelyek nem, vagy nem a megfelelő színvonalon működnek a városban). Jó logisztikai pozícióból fakadóan nemcsak a szűkebb térség, hanem akár a távolabbi járásokkal is élénk gazdasági kapcsolatot tud kialakítani.

Simontornya több közigazgatási egység határán fekszik (1. ábra)

- közvetlen közelében található **két járás** (a sárbogárdi a Közép-Dunántúl régióban, illetve a paksi a Dél-Dunántúlon);
- **két megye** határán (Tolna, illetve Fejér);
- ráadásul e két megye **két területfejlesztési régióhoz** tartozik (Dél-Dunántúl, illetve Közép-Dunántúl).

1. ábra: Simontornya térségi pozíciói

A jövőkép a térségi szerep erősítése, a mikrotérségi, járási központi szerep megtartása és újabb szolgáltatásokkal, illetve gazdasági egységek letelepítése révén munkaerőpiaci kapcsolatokkal e kistérségi szerep erősítése.

1.3. A településfejlesztési elvek rögzítése

Holisztikus megközelítés, integrált fejlesztésekben történő gondolkodás

Mivel a társadalmi-gazdasági életben szinte minden mindennel összefügg, a kölcsönös hatások vizsgálata szükséges minden beruházás, fejlesztés előtt. Egy gazdaságfejlesztési, munkahelyteremtő, logisztikai beruházásnál figyelemmel kell lenni az élhető lakókönyezet megőrzésére, egy várost, kistérséget érintő fejlesztés esetében a tágabb térség fejlesztési elképzeléseivel való összhangra, az esetleges konfliktusok kezelésére és a szinergikus hatások lehető legteljesebb kihasználására.

Fenntartható fejlesztések

Minden fejlesztés csak akkor tartható fenn hosszú távon, ha eleget tesz a gazdasági, társadalmi és környezeti fenntarthatóság elveinek is. Bármilyen rövid távú előnyökkel is kecsegtet egy beruházás, ha hosszú távon több negatív, mint pozitív hozadéka lehet, szükségszerű lemondani a lehetőségről. A fenntarthatóság eszméjére nem szükséges rosszként, hanem az élhető jövőbe történő befektetésként érdemes tekinteni.

Hatékony, erőforrásokkal való hatékony gazdálkodás

Simontornya a hasonló nagyságrendű magyarországi települések döntő többségéhez hasonlóan nem rendelkezik bőséges fejlesztési forrásokkal (de az intézményfenntartáshoz szükségessel sem), ezért elengedhetetlen, hogy úgy a saját forrásból, mint a pályázati forrásból megvalósított fejlesztéseknél a hatékonyság, az egyes beruházások optimális hasznosulása és tovagyűrűző hatásainak figyelembe vétele legyen a vezérelv.

Esélyegyenlőség, széles társadalmi rétegek bevonása, közösségi szemlélet

A fejlesztések akkor hasznosulnak igazán, ha nem egy szűk réteg, hanem a társadalom minél szélesebb körei, optimális esetben egésze érdekeit szolgálják. A fejlesztések jótékony hatásának szétterítésével, a szegregáció megelőzésével egyben a társadalmi konfliktusok fennmaradásának vagy kialakulásának veszélye is csökken, ami az önkormányzat erőforrásainak más területeken történő hasznosulását segíti elő.

2. CÉLOK

2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása

A hatályos városfejlesztési koncepció felülvizsgálatának és az új koncepció elkészítésének célja Simontornyán a közép- és hosszú távon aktuális fejlesztési elképzelések és lehetőségek egymással való összhangba hozása és megfelelő dokumentálása. Az elfogadott koncepció értékválasztást és közös fejlesztési szándékot fejez ki. Elfogadásával a döntéshozó kinyilvánítja a szereplők többségének a véleményazonosságát az elfogadott célok és prioritások tekintetében és ezzel meghatározza a stratégiaépítés fő kereteit is.

A városfejlesztési koncepcióban foglaltakkal kapcsolatban megjegyzendő, hogy nem minden fejlesztési célnak vannak rendezési konzekvenciái, másrészt még ebben a koncepcionális fázisban nem ismert minden fejlesztés terület-felhasználási vonatkozása. A rendezési tervek határozzák meg azoknak a jövőbeni fejlesztéseknek a műszaki-fizikai kereteit, a terület-felhasználás szabályait, amelyekkel az adott fejlesztési koncepció nem foglalkozik, mert nem kapcsolódik aktuális közösségi célhoz, vagy a tervezés pillanatában nincs információ róla.

A törvényi kitétel, miszerint a fejlesztési koncepció rendszerbe foglalja az önkormányzat településfejlesztési döntéseit, kettős követelményrendszert támaszt: a tervezés során meg kell ismerni a közösségi akaratot képviselő önkormányzati szándékokat, másrészt a koncepció elfogadását követően az önkormányzatnak ezzel összhangban kell meghoznia döntéseit.

A fejlesztési koncepció mindenekelőtt arra a kérdésre ad választ, hogy milyen térségi adottságai, jellemzői vannak Simontornyának, azaz milyen nemzetközi, országos, regionális, megyei és kistérségi

szintű gazdasági-társadalmi-infrastrukturális tényezők és milyen módon (egymást erősítve, egymást gyengítve vagy kioltva) hatnak a város életére, szerepköreire, fejlődésére, vonzásviszonyaira. A helyi/helyzeti energiák és a térkapcsolatok feltárását követi a fejlesztési irányelvek megfogalmazása. A koncepció javaslatokat fogalmaz meg a városfejlesztés intézmény- és eszközrendszerének továbbfejlesztésére. Azzal, hogy a képviselőtestület határozat formájában (azaz az állami irányítás egyéb jogi eszközei közé sorolandó dokumentumban) fogadja el a városfejlesztési koncepciót, nem határoz meg kötelezettségeket a külső szereplők számára. Azt fogalmazza meg, hogy az elfogadásakor konszenzus van Simontornyán a tekintetben, hogy a fejlesztési koncepcióban lefektetett célokat kívánják megvalósítani. Viszont a határozati formában elfogadott koncepció végrehajtása kvázi kötelező magára a képviselőtestületre, a bizottságokra, a polgármesterre, a jegyzőre, a hivatalra, illetve az önkormányzati többségi tulajdonú intézményekre és gazdasági társaságokra vonatkozóan.

Bizonyos nagyságrend felett a városfejlesztési koncepciók készítését stratégia és operatív programok készítése is követi, tehát nemcsak új típusú rendezési terv készül, hanem a fejlesztéseket közvetlenül megalapozó fejlesztési terv (stratégia és operatív programok) is. Ezek töltik ki konkrét tartalommal a fejlesztési célokat. Ez nagyban segíti a külső források megszerzését és a magasabb területi szintű programokhoz való kapcsolódást egyaránt.

2.2. Részcélok és a beavatkozások területi egységeinek meghatározása

2.2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata

Simontornya jövőjét elsősorban a munkalehetőségek, a lakóhelyi minőség megőrzése és ezzel összefüggésben a lakosság megtartása, illetve lehetőség szerint új munkahelyek teremtése, az élet- és környezeti minőség fejlesztése jelenti. Az alábbiakban ezek kapcsolódási pontjaira utalunk.

Foglalkoztatáspolitikai

Az önkormányzatok aktív, illetve passzív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel érhetik el foglalkoztatáspolitikai céljaikat. Az alapvető foglalkoztatáspolitikai cél Simontornyán is a foglalkoztatás minél magasabb szinten történő stabilizálása, ezzel összefüggésben a munkanélküliség minél alacsonyabb szintre történő csökkentése és ezzel az önkormányzat szociális kiadásainak csökkentése.

Az aktív munkaerő-piaci politikák célja a munkanélküliség megelőzése, a munkanélküliek munkába való visszasegítése, a munkanélküliség tartóssá válásának megelőzése. A munkanélküliség megelőzését, csökkentését, hátrányos következményeinek enyhítését, valamint a foglalkoztatási feszültségek megszüntetését, kezelését szolgáló munkaerőpiaci támogatások az alábbiak lehetnek:

- Munkaerő-piaci képzés/átképzés;
- Munkanélküliek vállalkozóvá válásának támogatása;
- Közhasznú foglalkoztatás;
- Foglalkoztatást bővítő bértámogatás;
- Önfoglalkoztatók munkahely-teremtésének támogatása;
- Járulékok átvállalása;
- Utazási költségek átvállalása;
- Pályakezdők támogatási formái (munkatapasztalat-szerzés támogatása, foglalkoztatási támogatás);
- Részmunkaidős foglalkoztatás támogatása;
- Intenzív álláskeresés támogatása.

A passzív eszközök a foglalkoztatáspolitikai inkább kényszerűségből, kötelezettségből vállalt és alkalmazott, átmeneti eszközei, az átmenetileg a munkaerőpiac szélére sodródtak megélhetéséről történő gondoskodás. Passzív eszközök a munkanélküli járadék, a jövedelemplótó támogatás, a rendszeres szociális segély, a nyugdíj előtti segély, esetleg átmeneti munkahelyek létrehozása (ez inkább jóléti államokra jellemző: állami forrásokból olyan munkahelyeket hoznak létre, ahol, miközben az egyének munkát kell keresnie, dolgozhat).

Munkahelyteremtés

Nem elsősorban az önkormányzat, sokkal inkább a vállalkozói szféra feladata, de az önkormányzat is közvetett módon – kiszámítható és adóbarát gazdaságpolitikával, hatékony ügyintézésrel –, illetve közvetlenül is – az önkormányzat tulajdonában lévő területek ilyen irányú hasznosításával – hatással lehet a munkahelyek létrejöttére.

Környezeti állapot megőrzése és fejlesztése

A környezet megőrzése, a természetközeli állapotok amennyire csak lehetséges visszaállítása nem önmagáért való tevékenység, hanem áttételesen is sok haszonnal jár (egészségesebb lakosság, megnövekedett ingatlanértékek, turisztikai vonzerő erősödése). Fontos, hogy az ipari, kereskedelmi, logisztikai célokra kijelölt területek fejlesztése során a védett természeti értékek (ökológiai folyosó), illetve általában a természet és a táj védelmét szem előtt tartásuk.

A szelektív hulladékgyűjtés érdekében hulladékudvar áll rendelkezésre, a további tervek között szerepel 4 db hulladékgyűjtő sziget létrehozása. A háztartási szinten történő szelektív hulladékgyűjtés rövid távon nem tűnik kivitelezhetőnek a városban, de a hosszabb távú tervek közt mindenképpen érdemes számolni vele.

Figyelembe veendő dokumentum(ok):

- Simontornya város településrendezési eszközei módosítása környezeti értékelés helyzet-feltáró, -elemző, -értékelő és környezetalakítási alátámasztó javaslat, 2015
- Simontornya településfejlesztési koncepciója és településrendezési eszközei felülvizsgálat megalapozó vizsgálata, 2017

2.2.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

Ipari övezetek kijelölése és működtetése

A városban vannak olyan területek, amelyeken barnamezős beruházásként lehetséges ipari tevékenység folytatása (például a 61. számú főút mellett vagy a volt bőrgyár területén). Zöldmezős beruházásokat, különösen ipari park létesítését a jelenlegi gazdasági viszonyok és kereslet nem indokolják, a meglévő területek és épületállomány hasznosítása azonban több haszonnal is jár (településkép javulása az épületek további állagromlásának megállítása révén, foglalkoztatottság és iparűzési adóbevételek növekedése). Természetesen nem csupán ipari, hanem akár kereskedelmi létesítmények vagy logisztikai egységek, például raktárak is települhetnek e helyekre. Megjegyzendő, hogy az önkormányzatnak elsősorban katalizátor szerepet kell játszania ebben a folyamatban (rugalmas és gyors engedélyeztetési eljárások, ügyintézés), nem pedig aktív befektetőként vagy munkaadóként kell működnie.

Inkubátorház működtetése

A Magyarországon működő vállalkozások túlnyomó többsége (több mint 95%-a) kis- és mikrovállalkozás, jelentős részük tőkeszegény és magas a csődbe ment, megszűnt vállalkozások aránya is. A kezdő vállalkozások megerősödését szolgálhatja az inkubátorház: „telepszerűen létesített ipari, szolgáltató-, és kereskedelmi létesítmények együttese, amely a mikro-, kis- és középvállalkozások számára a kor színvonalán biztosítja a korszerű gyártmányok előállításához, a modern technológiák alkalmazásához nélkülözhetetlen feltételeket. (...) A vállalkozói inkubátor egyfelől a termelőtevékenységhez elengedhetetlenül szükséges fizikai infrastruktúra (energia, víz, telefon, szennyvíztisztító stb.) igénybevételét teszi lehetővé, másfelől pedig olyan szolgáltatásokkal (szellemi infrastruktúra) segíti a vállalkozókat, amelyek ma már nélkülözhetetlen részei a sikeres üzletvitelnek (ügyműködés; pénzügyi, számviteli ügyintézés, PR; marketing; logisztika; külkereskedelem bonyolítása; hitelügyintézés; beruházási, fejlesztési, jogi tanácsadás stb.).

(...) Az inkubátorház azoknak a vállalkozásoknak nyújt elsősorban lehetőséget, amelyek:

- nem rendelkeznek jól megközelíthető helyen levő, megfelelő saját helyiséggel tevékenységük végzéséhez,
- nem rendelkeznek megfelelő irodatechnikai és kommunikációs berendezésekkel,
- tevékenységük, vállalkozásuk fejlesztéséhez tanácsadásra, különböző inkubációs szolgáltatásokra van szükségük,
- szeretnék kihasználni az együttműködésben rejlő üzleti lehetőségeket” (www.okiszinkubatorhaz.hu).

Az inkubátorház sikere nem elsősorban a fizikai infrastruktúra, hanem az ott nyújtott professzionális szolgáltatások függvénye, ezért nagy hangsúlyt kell fektetni a betelepülő vállalkozásoknak nyújtott üzletviteli, könyvelési stb. tanácsadó és egyéb szolgáltatásokat nyújtó szakemberek biztosítására.

Figyelembe veendő dokumentum(ok):

- Simontornya város önkormányzatának 2015-2019. évekre szóló gazdasági programja

Közlekedésfejlesztés

A belváros tehermentesítését és a közlekedés biztonságosabbá tételét szolgálja a tervezett elkerülő út, amely az eredetileg tervezettnél hosszabb nyomvonalon, és a Bőrgyár területétől folyásirányban kicsit feljebb egy új híd megépítésével vitelezhető ki. Az út a város szerkezeti terve szerint beépítésre szánt területekből (általános gazdasági, illetve különleges kereskedelmi terület) kiindulva, mezőgazdasági (jelenleg beépítésre nem szánt) területeket érintve kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területre (a Bőrgyár mellett) érkezik megvalósulása esetén.

A következő pontban, a turizmusfejlesztési elképzeléseknél említett kerékpáros- és gyalogos folyosó a Sió északi oldalán a városon belül nemcsak a turisták közlekedését, de a hivatásforgalmú közlekedést is megkönnyíti.

Figyelembe veendő dokumentum(ok):

- Simontornya város önkormányzatának 2015-2019. évekre szóló gazdasági programja

Turizmusfejlesztés

A turizmus fejlesztése a legtöbb magyarországi város (és nem csak város) esetében az első prioritások közt szerepel. Nincs ez másként Simontornya esetében sem, a városnak most is vannak olyan erőforrásai, amelyekre a mainál nagyobb volumenű és jövedelmezőbb turizmus építhető.

A Pósa tórendszerre tervezett turisztikai komplexum megvalósítása Simontornya és a járás életében mélyreható változást hozhatna, a több milliárdos költségvetésű projekt (16 tóból álló horgászparadicsom, négycsillagos szálloda, fedett és szabadtéri sportolási lehetőségek széles választéka) a város, sőt tágabb környezete első számú turisztikai vonzerejévé válhat. Sajnálatos módon a projekt rövid távon történő megvalósítására jelenleg kevés az esély, biztató ugyanakkor, hogy a terület tulajdonosa nem tett le a terv megvalósításáról. Az önkormányzat megadott eddig is minden segítséget, azonban a vízjogi engedélyezési eljárás nehézkessége és általában a jelenlegi magyarországi gazdasági és jogi környezet kiszámíthatatlansága nem kedvez a rövid távon történő megvalósításnak. Az önkormányzat lobbijének kihasználásával és eddigi pozitív hozzáállásának megőrzésével tehet az ügy előmozdításáért, a komoly munkahelyteremtő és idegenforgalmi, illetve iparüzési adóbevételre ígérő komplexum megvalósulásának támogatásáért. (A tervezett sportlétesítmények mellett a területen jelenleg is folytatott tevékenység továbbfejlesztésével bio-minősítésű édesvízi haltenyésztést is tervez létesíteni a beruházó, amelynek szintén nem elhanyagolható a szakképzett munkaerő-igénye, a város számára pedig adóbevétel-vonzata lehet.)

Sokkal kisebb forrásigényű és biztonságosabban tervezhető beruházás a Sió partján a gyalogos-, illetve kerékpárút létrehozása a városközpont (a vár előtti terület) és a 61. számú út Sió feletti hídjá között, amelynek nem csupán közlekedési, hanem turizmusfejlesztési hatása is lehet. A Sió magasabb területi szinteken is szereplő turisztikai fejlesztésének megvalósulása különösen megnövelheti e terület kihasználtságát.

Figyelembe veendő dokumentum(ok):

- Simontornyai Pósa halastó-rendszer modernizációja. Fisherman's World® sport és turisztikai beruházás Megvalósíthatósági tanulmány. 2015

3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása

A város rövid története

Simontornya város a Kelet-Dunántúl közepén, két tájegység, a Mezőföld és a Tolnai-hegyhát, valamint két megye, Fejér és Tolna megye találkozásánál, a Sió két partján fekszik. Budapesttől délnyugatra 100 km-re, a legközelebbi Duna-hídtól mintegy 40 km-re nyugatra, a Balatontól szintén körülbelül 40 km-re keletre található.

Simontornya 1377 és 1883 között mezővárosi ranggal rendelkezett. A török időkben 74 település szandzsák központja volt. 1727-1784-ig Tolna vármegye székhelyeként működött. 1696–1961-ig járási székhelyként, illetve a járás névadójaként volt ismert. 1983–1990-ig kiemelt megyei irányítású nagyközség. 1995-ben városi rangot kapott.

A város már a római korban a településeket összekötő utak között szerepel: Annamatia (Dunaföldvár) és Lussonium (Kömlőd) Fortiana-val (Simontornyával) összeköttetésben volt. Az 1280 körüli időre tehető annak az első várnak a felépítése, amely a későbbi bővítések magjául szolgált, s melynek főbb elemei a vár mai állapotában is felismerhetők.

A terület birtokosa az 1260-as években a Döröcske nemzetségbeli Salamon. Fia, Simon, aki 1264-ben alországbíró volt, apja halála után, 1270 körül örökölhette ezt a területet, maga is itt telepedett le. 1277-ben gyarapította apja örökségét. Ezután szerezhette meg az engedélyt magánvára felépítéséhez. A Sió árterületének szigete, birtokai központjában, alkalmas és jól védhető kedvező pontként kínálkozott. Ez a többször átépített vár rangot és meghatározó szerepet biztosított a falunak, illetve városnak. A települést is róla nevezték el.

Simon halála után Henczfis János, Buda várának rektora 1324-ben kapta meg Simontornyát Károly Róbert királytól. Az erről szóló királyi adománylevelél volt az első írásbeli dokumentum, mely a várat említette.

A XIV. század második felében fél évszázadon át a Lackfi család birtokolta Simontornyát. 1500 körül kezdődik a vár történetének építészeti szempontból utolsó jelentős periódusa, egyben fénykora. Ebben az időben Gergellaki Buzlay Mózes a kor egyik legjelentősebb reneszánsz várkastélyává építette ki a régi várat.

1543-ban a törökök elfoglalták az addig katonai szempontból jelentéktelen várat. Megerősítették és a budai vilajethez tartozó szandzsák székhelyévé tették. A török uralom 1686-ban, Buda felszabadulásának évében ért véget. A várat, mint új császári birtokot a jövedelmezőség szempontjából vizsgáló becslés 1696-ban már 500 lakosról ír.

Egy 1720-ban végzett összeírás szerint a település lélekszáma 240 fő volt, amely 1736-ig 800-ra gyarapodott. Jelentős számú német érkezett ide gróf Styrum Károly szervező munkájának eredményeként, aki különböző mesterembereket telepített ide.

A XIX. században történt az utolsó építkezésszámba menő beavatkozás a vár épületén. 1930-ban a zirci apátságé lett, amely a simontornyai bőrgyárnak adta bérbe. Raktárépületnek, szükséglakásnak használták. A XX. század elején megszűntek a karbantartási munkálatok, 1954-ben beomlott a tetőzete.

A simontornyai vár ma Tolna megye egyik kulturális látványossága. Simontornya egykori rangjáról tanúskodik a megyei közgyűlés 1718. július 26-i döntése, amely értelmében Tolna vármegye székházát Simontornyán építették meg. Így a vármegyei hivatalok – levéltár, pénztár, alispáni, főispáni hivatalok, börtön – 1727-től 1784-ig Simontornyán működtek.

Az ipar fejlődésének igazi elindítója Fried Salamon morvaországi tímármester volt, aki 1780-ban gróf Styrum Károly segítségével műhelyt alapított, majd e kis műhelyből aztán leszármazottai világhírű bőrgyárat építettek. A Bőrgyár Rt. a legutóbbi évekig egyik pillére volt a városi rangját 1995-ben visszakapott településnek.

Természeti adottságok

A Mezőföld határán fekvő város domborzatának kialakulásában jelentős szerepet játszott a jégkorszaki lösz és felszíni vízfolyások. Az évi középhőmérséklet 10°C körüli, a csapadék évi átlagban mintegy 600 mm. Talajminőség szempontjából legjelentősebb a jó minőségű, mezőgazdasági

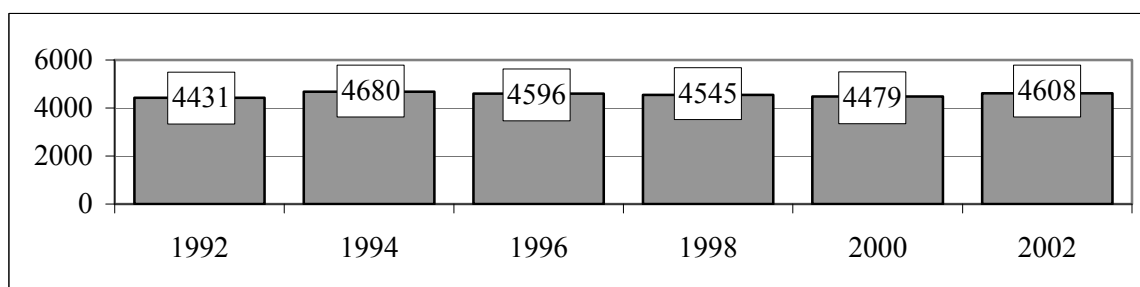
termelés számára kedvező mezőszégi talajtípus, csernozjom. Morzsalékos, magas humusztartalma miatt a mezőgazdaság legfontosabb és egyben legnagyobb területét jelenti.

Építőipari anyagok Tolna megye egészében csak igen kis mennyiségben állnak rendelkezésre (kivételt ez alól a Dunából jelentős mennyiségben kitermelt folyami kavics, illetve a bátaszéki agyag jelent). Simontornya mindig is agrárjellegű település volt, a korlátozottan rendelkezésre álló nyersanyagkincs nem tette lehetővé az iparosítást (kivéve a bőrgyártást).

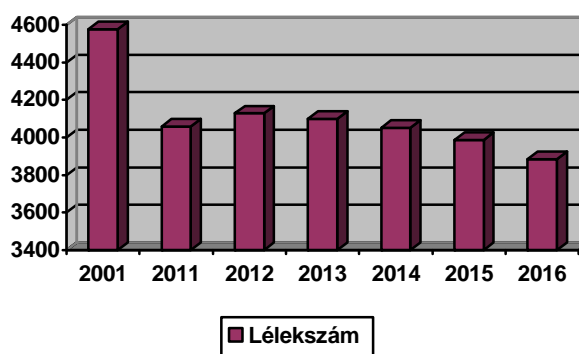
Demográfia, népesesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség

Simontornya népesége jelentősen csökkent a rendszerváltást követően, már a múlt évszázad utolsó évtizedében (2. ábra). A csökkenés sajnos az új évezredben is folytatódott (3. ábra). Ez a csökkenés a városból elköltözők nagy számával magyarázható, illetve azzal, hogy – hasonlóan az ország más városaihoz – a születések száma tartósan a halálozások száma alatt marad.

2. ábra: Simontornya lakónépességének változása (1992–2002)

Simontornya lakónépességének változása (2001–2016)

Forrás: KSH megyei statisztikai évkönyvei

Simontornya lélekszámának aránya a Tamási járáson (2013-ig: kistérségben), illetve Tolna megyén belül nagyjából változatlan az elmúlt közel fél évszázad során, vagyis a kistérségi/járási és megyei demográfiai folyamatokkal együtt mozognak Simontornya értékei (1. táblázat).

1. táblázat: Simontornya lakosságának változása a járáson és a megyén belül

	1970	1980	1990	2001	2011
Simontornya lakosságának száma a mai járás %-ában	8,94	9,92	10,19	10,63	10,48
Simontornya lakosságának száma a megye %-ában	1,86	1,86	1,78	1,83	1,76

A város népességének korstruktúráját a születések alacsony számából következően ugyanaz a lassú öregedési folyamat jellemzi, mint a másfél évtizeddel ezelőtt íródott koncepció idejében. Bevándorlók ugyanakkor nem fiatalítják a várost, így az aktív keresők aránya is a magyar városok átlaga alatti.

A legfrissebb elérhető, 2011-es adatok szerint a 20 év alatti lakosság létszáma alig több mint fele már a 60 év feletti korosztálynak (2004-ben még a 18 és alatti és a 60 év feletti lakosság aránya nagyjából egynegyed-egynegyed a város lakosságából, a munkaképes korúak száma pedig a város összes lakosának mintegy fele volt). Az öregedési index (60 év feletti lakosok száma a 15 év alattiak arányában) 250,3%, azaz két és félszer annyi az idős lakos Simontornyán, mint a gyermek, ami további népességfogyást valószínűsít (ugyanaz az érték 2004-ben még „csak” 140,8% volt).

Nemcsak a népességszám, hanem a lakosság etnikai összetétele, iskolázottsága, képzettsége, illetve kohéziója is hatással van egy település humán erőforrásának minőségére. A város etnikai összetétele viszonylag homogénnek mondható, a 2011-es népszámlálás adatai szerint összesen 3 349 fő vallotta magát magyar anyanyelvűnek, illetve nemzetiségűnek, a magukat kisebbséghez tartozónak vallók száma a következő volt: 78 fő roma, 27 fő német, illetve 5 fő román, vagyis a Központi Statisztikai Hivatal adatgyűjtésében a hazai nemzetiségek együtt 110 főt tesznek ki, a teljes lakosságszám mintegy 3%-át.

2014. október 20-án megtartotta alakuló ülését a Roma Nemzetiségi Önkormányzat.

A lakosság felekezeti összetétele sem mutat nagy változatosságot, a Központi Statisztikai Hivatal 2011-es népszámlálási adatai szerint az akkori 4 057 lakos közül 1556 vallotta magát katolikusnak (5 kivétellel mind római katolikusnak), 400 volt a reformátusok és 38 az evangélikusok száma. Más vallási felekezethez tartozónak mondta magát 16 fő, míg 902-en jelezték, hogy nem tartják magukat egy vallási felekezet tagjának sem. Ateistának vallotta magát 30 fő, míg 1113 fő nem válaszolt erre a kérdésre. Összesen 2 009-en vallották magukat tehát valamely felekezethez tartozónak, közülük 77,2% a római katolikusok, 0,2% a görög katolikusok, 19,91% a reformátusok és 1,89% az evangélikusok aránya, míg 0,8% tartozik más vallási közösséghez, felekezethez.

A lakosság iskolázottságának foka kedvezőtlennek mondható. A felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya alacsonyabb a megyei vagy járási átlagnál (a megyei átlagnak alig több, mint fele), de az érettségizettek aránya is csak a kis falvakkal „lerontott” járási átlagot múlja felül, a megyeitől elmarad (2. táblázat).

2. táblázat: Simontornya lakosságának iskolai végzettség szerinti megoszlása, 2011

	10– éves	15– éves	18– éves	25– éves
	általános iskola első évfolyamát sem végezte el	legalább általános iskola 8. évfolyam	legalább érettségi	egyetem, főiskola stb. oklevéllel
	a megfelelő korúak százalékában			
Megye összesen	0,7	93,5	38,9	13,3
Tamási járás	1,0	90,9	29,0	9,0
Simontornya	0,3	92,3	33,4	7,9

Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok

A város élete szerencsére komolyabb súrlódásoktól, érdekellentétektől, konfliktusoktól mentes. A polgármesteri hivatalon belül nem jellemzőek a sok más (elsősorban nagyobb) településen jellemző

pártpolitikai ellentétek, csatározások. A város lakossága mozgósítható az őket érintő vagy általuk jónak tartott ügyekben, amire volt is már példa (például jótékonyági rendezvény esetében). Mindez valószínűleg a város történelméből, az ipari jellegű, munkásszellemiségéből, a felhalmozódott tapasztalatokból adódik. (Paks után a legiparosodottabb nagyközség volt a megyében Simontornya.)

Szegregátum mindössze két helyen található a településen, igaz, ezek komoly problémát jelentenek a környéken élőknek: ilyen a Könyök utca, illetve a Beszédes Ferenc utca 24. szám alatt telep, ahol jellemző az önkormányzati bérlakások lelakása, lepusztítása, a lakbér és a közüzemi költségek nem fizetése. Elsősorban, de nem kizárólag roma lakosság jellemző ezekben a szegregált településrészekben.

A város népességmegtartó erejét jelzi, hogy a fiatalok közül sokan felsőoktatási tanulmányaik után igyekeznek visszaköltözni Simontornyára. (Természetesen, akárcsak az ország egészére, Simontornyára is jellemző a fiatalok ideiglenes vagy rosszabb esetben végleges külföldre költözése, elsősorban Németország és Ausztria felé.)

Kedves gesztus a város vezetése részéről és a fiatalok helyben tartását segítheti az évenkénti pezsgős állófogadás valamennyi ballagó diáknak – a város elbúcsúzik tőlük: ha soha többet nem jönnek vissza, akkor is maradjon meg a kötődés a város felé. (A ballagás városi ünnepély már tíz éve.) Több simontornyai származású végzett orvos jelenik meg minden évben az „Adj egy napot az egészségedért” programban. Ugyanígy a közigazgatásban visszatérő simontornyaiak is dolgoznak.

Települési identitást erősítő tényezők (történeti és kulturális adottságok, társadalmi élet, szokások, hagyományok, nemzetiségi kötődés, civil szerveződések, vallási közösségek stb.)

Simontornya kis híján Tolna megye székhelye lett, egyetlen szavazattal maradt alul Szekszárddal szemben. A város lakóinak egészséges lokálpatriotizmusa, lakóhelyükkel kapcsolatos büszkesége fejlesztési erőforrást jelent. Amint az előző, „Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok” című fejezetben megfogalmaztuk, Simontornyára nem jellemzőek az érdekellentétek sem a lakosság köreiből, sem a polgármesteri hivatalon belül, a város lakossága összefog jó ügyekben. A viszonylag homogén lakossági összetétel is segíti közös célok megfogalmazását és elérését.

A lakossági vélemények eljutnak az önkormányzathoz, a testületi ülések nyilvánosak, közvetíti őket a kábeltévé.

A városban működnek civil szervezetek, 5 alapítványt és 3 egyéb szervezetet sorol fel a város honlapja. Az alapítványok a következők:

- Simontornya Múltjéért Alapítvány (célja: helytörténeti kutatások elősegítése, a város történelmi múltjának megismerése és megismertetése; a kutatásokat követően az eredmények közzététele, megjelentetése; kiállítások szervezése; tanácskozások, konferenciák, helytörténeti megemlékezések szervezése, bonyolítása);
- Simontornyáért Közalapítvány;
- Simontornya Színházi Napok;
- Farkas Ferenc Katolikus Közalapítvány (tevékenysége városszépítészeti, műemlékvédelmi beavatkozásokra terjed ki);
- Simon Alapítvány (célja kulturális, szociális, természet és környezetvédelmi tevékenység végzése).

A város honlapján található szervezetek:

- TEMI Fried Művelődési Ház. A Művelődési Ház 1930 óta látja el a közművelődési feladatokat Simontornyán és vonzaskörzetében. A hajdani bőrgyár tulajdonos-testvérpár, Fried Imre és Fried Pál építtette az alább megfogalmazott céllal: „Hogy a község lakosainak szellemi művelődését és nemes szórakozását szolgálja.” 2003-tól önálló alapítványként működik, a Területi Művelődési Intézmények Egyesületet által alapítva. Közművelődési feladatait az Önkormányzattal kötött feladat ellátási megállapodás alapján látja el. Az intézményben közel húsz öntevékeny kiscsoport, klub, szakkör működik, ezek közül öt a magyar népi kultúra különböző ágának hagyományait ápolja és eleveníti fel (hagyományőrző citerazenekar, táncsoport, játszóházi programok az ősi népi mesterségek, népzene, néptánc bemutatására). A „Simontornyai Színházi Nyár”, rendezvényt az Önkormányzat által létrehozott Alapítvánnyal közösen szervezi a TEMI Fried Művelődési Ház. Napi munkakapcsolatot tart fenn a helyi civil szervezetekkel, közös programban segítik egymás munkáját. További jelentős programok, mikrotérségi majális, családi nap június első hétvégéjén, szüreti vigasság, hagyományok napja novemberben, mindenki karácsonya, ahol a város együtt ünnepel;
- Észak-Tolnai Hegyközség.

A városban továbbá négy nyugdíjas egyesület és egy Önkéntes Tűzoltó Egyesület működik.

A település humán infrastruktúrája – humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy stb.)

A következő megállapítások Simontornya város Helyi Esélyegyenlőségi Programjában szerepelnek, aktualizálásuk a város polgármesterének meginterjúvolásával történt.

A város léptékéhez, lakosságszámához képest az egészségügyi ellátás jó színvonalon folyik. Az Önkormányzat alapfeladatként a következő (kötelező egészségügyi alapellátást nyújtó) szolgáltatásokat működteti: három háziorvosi, egy gyermekorvosi, egy fogorvosi körzet, valamint a 11 településre kiterjedő hétközi és hétvégi sürgősségi háziorvosi ügyeleti szolgálat (ellátott települések: Belecska, Fürged, Igar, Kisszékely, Mezőszilas, Nagyszékely, Ozora, Pálfa, Pincehely, Tolnanémedi és Simontornya). Két körzet működtetésével biztosítja az Önkormányzat a területi védőnői szolgálatot.

Simontornyán és a mikrotérségben a szociális alapszolgáltatások és szakosított ellátások biztosítását az Simontornyai Őszikék Szociális Szolgáltató Központ végzi. Az intézmény működési területe: Simontornya város, valamint a következő községek: Belecska, Kisszékely, Nagyszékely, Tolnanémedi, Pincehely közigazgatási területe.

A városban a nevelést-oktatást végző intézmények minden szintje megtalálható, az óvodai neveléstől a középfokú oktatásig 3 közoktatási intézmény működik a településen:

- Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Tamási Tankerületének fenntartásában lévő Vak Bottyán ÁMK, 7081 Simontornya Hunyadi u. 15.

Az ÁMK tagintézményei:

- Vak Bottyán ÁMK Általános Iskola. 7083 Tolnanémedi, Fő utca 8.
- Vak Bottyán ÁMK Általános Iskola. 7042 Pálfa, Deák Ferenc utca 16.
- Vak Bottyán ÁMK Általános Iskola. 7047 Sárszentlőrinc, Petőfi Sándor utca 49-51.
- Vak Bottyán ÁMK Általános Iskola. 7085 Nagyszékely, Rákóczi Ferenc utca 12.
- Vak Bottyán ÁMK Általános Iskola. P7084 Pincehely, Vörösmarty Mihály tér 8.

A Simontornyai Köznevelési Társulás által fenntartott Vak Bottyán Óvoda (7081 Simontornya Mátyás király u.) tagintézményei (tagóvodái):

- Nagyszékelyi Tagóvoda, 7085 Nagyszékely, Táncsics Mihály utca 13.
- Pálfai Tagóvoda, 7042 Pálfa, Kossuth utca 19.
- Pincehelyi Vörösmarty Mihály Tagóvoda, 7084 Pincehely, Kossuth Lajos utca 67.
- Sárszentlőrinci Tagóvoda, 7047 Sárszentlőrinc, Petőfi utca 39.
- Tolnanémedi Tagóvoda, 7083 Tolnanémedi Fő utca 6.

A KONTIKI-SZAKKÉPZŐ Nonprofit Kiemelkedően Közhasznú Zrt. által működtetett Pillich Ferenc Akadémia Szakközépiskola, Szakiskola és Speciális Szakiskola (7081 Simontornya Szent István király u. 2.) többek között lovász, kertész, női szabó képzést kínál, és felveszi a környék lakosságát.

Kórház nincs Simontornyán és a közvetlen közelben sem: Szekszárd, Székesfehérvár, Dombóvár és Siófok városokban érhető el legközelebb kórházi ellátás, egyaránt mintegy 60 kilométer távolságban. Rendelőintézet 30 kilométerre, Tamásiban működik és látja el a simontornyai lakosokat is.

Amint öregszik a település lakossága, egyre nő az igény a bentlakásos öregek otthona intézmény iránt. A városban nappali ellátás érhető el. 30 a bentlakók száma, további 30 fő a várólistán szerepel. Az önkormányzat mintegy 80 főnek kiszállítja az ebédet.

Esélyegyenlőség biztosítása

Simontornya Város Önkormányzata rendelkezik Helyi Esélyegyenlőségi Programmal, amely a 2013 és 2018 közötti időszakra szól. Ennek fő megállapításai az alábbiak:

Simontornya városának hosszú távú célja, jövőképe egy élhető, jó életminőséget biztosító vidéki kisváros, mikrotérségi központ megteremtése, mely kiegyensúlyozott gazdasággal és aktív társadalommal lép a felzárkózás útjára. A város elsődleges célja mikrotérség központi szerepének további erősítése, a jelenleg hiányzó vagy részben ellátott funkcióinak kialakítása, illetve továbbfejlesztése.

Az életminőség javítását célzó jövőbeli fejlesztések a mikrotérségi központi, városközponti arculat kialakítását, az épített környezet megőrzését, illetve fejlesztését célozzák. A közmű-fejlesztések folytatása mellett kiemelt szerepet kap a városkép barátságos és kulturált arculatának kialakítása, mely nemcsak a helyi és mikrotérségi lakosok, hanem a turisták számára is vonzó imázst mutat.

Az első kiemelkedő fejlesztés a gazdaságfejlesztés terén a lakosság képzettségének megfelelő munkahelyek teremtése, illetve az ezt biztosító befektetők városba való vonzása és ezzel a lakosság jövedelmi helyzetének javítása és az elvándorlási folyamat, ingázás mérséklése.

Szintén a gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó jövőbeli cél az idegenforgalom adottságainak maximális kihasználása és ennek érdekében szakmai együttműködési kapcsolatok kialakítása.

A meginduló fejlesztések hatására a lakosság és civil szervezetek aktivitása növekszik, identitástudata erősödik, jövedelmi helyzete és ezáltal közvetlen környezeti körülménye is javul, és mindez egy kiegyensúlyozott, fejlődőképes helyi társadalom kialakítását eredményezi.

Az önkormányzat kezdeményezési és vezető szerepe jelentősen emelkedik az egyes célok elérése során, nyitott és ösztönző a helyi és térségi együttműködések kialakítására, egy tervezett, tudatos, de rendszeresen átvizsgált fejlesztési stratégia mentén dolgozik.

Simontornya Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel.

A település gazdasági súlya, szerepköre

Simontornya gazdaságát kezdetben, mezővárosként, a Tamási járás többi területéhez hasonlóan, döntően a mezőgazdaság jellemezte. Az 1960-as évektől az ország gazdaságára és társadalmára jellemző gyors átalakulás itt is éreztette hatását és megindult a városiasodás, az ipar térnyerése. Simontornyán még az 1780-as években telepedett le az a tímárműhely, mely a későbbiekben a már európai viszonylatban is jelentős vállalkozásnak számító Simontornyai Bőrgyár alapjait jelentette. A vállalkozás és így a település is az 1930-as évek környékén élte virágkorát.

Ami a jelenlegi fejlettségi szintet illeti, Simontornya szerepel a kedvezményezett települések és járások között a 105/2015. (IV. 23.) Korm. Rendelethez tartozó, átmenetileg kedvezményezett települések jegyzékében. A Tamási járás a 37. helyen van a (budapesti kerületekkel együtt számított) 198 járás közt. Mindhárom hátrányossági kategóriába beleesik: Kedvezményezett járás, Fejlesztendő járás, sőt Komplex programmal fejlesztendő járás (a sorban következő, 38., a szomszédos tabi kistérség már „csak” kedvezményezett és fejlesztendő).

A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői

Simontornya életében mezővárosként sokáig a mezőgazdaság, majd hosszú ideig az európai szinten is jegyzett bőrgyár volt meghatározó hatással. Ma itt is a tercier szektor, a szolgáltatások ágazata a legnagyobb munkaadó, legalábbis ami a vállalkozások, gazdasági szervezetek számát illeti. A vállalkozások jelentős része azonban tőkeszegény (kényszer)vállalkozás, csekély munkahelyteremtő kapacitással és még gyengébb innovációs és K + F (kutatás-fejlesztési) potenciállal. A város a megye leghátrányosabb helyzetű járásában helyezkedik el, halmozottan hátrányos helyzetű térségnek számít.

A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai települést érintő fejlesztési elképzelései

A modern gazdaságra jellemző trend a mezőgazdasági foglalkoztatottak számának és arányának csökkenése, a felszabaduló munkaerő először iparba, majd egyre inkább a szolgáltatások szektorába történő áramlása Simontornyán is megfigyelhető.

Az 1990-es évektől kezdődően ugrásszerűen megnőtt a vállalkozások száma a járásban: 2004-ben 1980 vállalkozás működött, melyből 1420 db egyéni és 560 db társas vállalkozás volt. Ehhez képest

2012-re még tovább emelkedett a térségi vállalkozások száma, de 344 vállalkozásával így is csak Tolna megye városainak sorában az utolsók közötti helyet foglalja el Simontornya, mindössze 2 %-át „birtokolva” a megyében tevékenykedő vállalkozásoknak.

Látható a táblázatból, hogy a legtöbb foglalkoztató ma Simontornyán a szolgáltatások területén tevékenykedik, de az is, hogy a vállalkozások döntő többsége 10 főnél alacsonyabb alkalmazotti létszámmal működő mikrovállalkozás és legtöbbjük árbevétele nem éri el az évi 20 millió forintot.

3. táblázat: A simontornyai vállalkozások összetétele, 2012

	Ismeretlen	0 fő	1 fő	2 fő	3-4 fő	5-9 fő	10-19 fő	20-49 fő	100-149 fő	Összesen
Ágazat szerint										
Mezőgazdaság		1		3			1			5
Feldolgozóipar	1	3	2	1	3		3		1	14
Építőipar	3	1	2	3		1				10
Kereskedelem	5	5	3	3	2	5		1		24
Vendéglátás	1	1	1		1					4
Logisztika	1	1	2		2					6
Gazdasági szolgáltatások	5	10	9	2	1	1				28
Oktatás, egészségügy, egyéb		4	1	2	3					10
Összesen	16	26	20	14	12	7	4	1	1	101
Nettó árbevétel szerint										
Ismeretlen	13									13
0-20 millió Ft	2	26	20	10	7	2				67
21-50 millió Ft	1			2	4		1			8
51-300 millió Ft				1	1	4	3			9
301-500 millió Ft				1						1
501 - 700 millió Ft						1				1
701 - 1000 millió Ft								1		1
1001-2500 millió Ft									1	1
Összesen	16	26	20	14	12	7	4	1	1	101
Gazdálkodási forma szerint										
KFT	12	10	6	6	7	4	4	1	1	51
BT	2	9	14	8	5	2				40
Szövetkezet		1								1
RT						1				1
Társasház	2	6								8
Összesen	16	26	20	14	12	7	4	1	1	101
Alakulás éve szerint										
1971-1980	1									1
1981-1990						1				1
1991-2000	1	15	11	8	8	2	4	1	1	51
2001-2005		7	7	4	2	3				23
2006-2009	14	4	2	2	2	1				25
Összesen	16	26	20	14	12	7	4	1	1	101

A szakkatalogus.hu internetes szakmai keresőben 2017. június elején összesen 92 simontornyai gazdasági szereplő szerepelt, közülük 2 Zrt., 44 Kft., 20 Bt. és számos egyéni vállalkozó. Számos esetben nincs megadva a cég formája, csak a vállalkozás neve és tevékenysége (gyógyszertár, étterem). A valós szám ennél valamivel kisebb, ha kivesszük belőle a szintén ide sorolt postahivatalt és a Vak Bottyán Általános Művelődési Központot, a Simontornyai Római Katolikus Plébániát, illetve a Simontornyai Munkahelyteremtésért Alapítványt.

A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők (elérhetőség, munkaerő képzettsége, K+F stb.)

A modern gazdaságban a versenyképességet befolyásoló egyik legfontosabb tényező a munkaerő képzettsége. E tekintetben Simontornya nincs igazán kedvező helyzetben, magas a csak érettségivel rendelkező és alacsony a felsőfokú végzettségűek aránya. A legnagyobb probléma, hogy bár kezelhető, nem túl magas a munkanélküliek aránya (6-7% a munkaképes korú lakosságon belül), nehéz az átképzésük és a munkaerőpiaci reintegrációjuk. Legtöbbször legfeljebb a mai munkaerőpiacon elhelyezkedést nem mindig biztosító szakmunkás végzettségig jutnak el. Sajnos a közmunkások (számuk 2017 júniusában meghaladta a 100-at) sem igazán vezethetők vissza a munkaerőpiacra.

A versenyképességet befolyásoló másik fontos tényező az elérhetőség. E tekintetben Simontornya sokkal jobb helyzetben van, közlekedési útvonalak csomópontjában és fontos országos jelentőségű vasútvonalon fekszik. A munkába járást nem akadályozza a közlekedési kapcsolatok elégtelen volta, bár a járási központ, Tamási felé nem elég sűrűek a buszjáratok. A simontornyaiak eljárni dolgozni Paks, Székesfehérvár, Dunaújváros, Mór, Tamási felé, míg a környező kisebb településekről (Tamási, Tolnanémedi, Pálfa, Ozora, Igar, Kiszékely, Nagyszékely) többen Simontornyára járnak be dolgozni.

Közúton, autóbuzsós tömegközlekedéssel a volan.hu weboldal szerint az alábbi járatsűrűség jellemző a Simontornya számára központi települések – megyeszékhely, régióközpont, főváros és legközelebbi nagyváros – viszonylatában (munkanapok adatait alapul véve):

- Simontornya – Budapest: 03:12-től 21:12-ig összesen 29 járat, ebből 0 átszállással igénybe vehető 10 járat, 1 átszállással igénybe vehető 13 és 2 átszállással igénybe vehető 6 járat;
- Simontornya – Szekszárd: 03:12-től 18:47-ig összesen 22 járat, ebből 0 átszállással igénybe vehető: 4, 1 átszállással igénybe vehető: 16 és 2 átszállással igénybe vehető: 2 járat (megjegyzendő, hogy este már nem érhető el a megyeszékhely a városból, ami egy éjszakai műszak esetében komoly problémát okozhat);
- Simontornya – Székesfehérvár: 03:12-től 19:12-ig összesen 27 járat, ebből 0 átszállással igénybe vehető: 8, 1 átszállással igénybe vehető: 15 és 2 átszállással igénybe vehető: 4 járat;
- Simontornya – Pécs: 04:55-től 20:47-ig összesen 14 járat, ebből 0 átszállással igénybe vehető: 1, 1 átszállással igénybe vehető: 12 és 2 átszállással igénybe vehető: 1 járat

Vasúton (az elvira.hu oldal szerint, szintén hétköznapot alapul véve) is elfogadható a közlekedés, más kérdés, hogy sem Budapest, Szekszárd, sem Székesfehérvár nem érhető el átszállás nélkül, de Pécs is csak napi egy alkalommal. Pincehely és Sárbogárd mint a Pécs-Budapest IC vonatok megállóhelye valamelyest könnyít a régióközpont és a főváros elérhetőségén. A napi vonatok száma a Simontornya számára fent felsorolt jelentősebb települések viszonylatában a következő:

- Simontornya – Budapest: 03:12-től 21:12-ig összesen 10 járat;
- Simontornya – Szekszárd: 03:12-től 19:12-ig összesen 9 járat, ebből 2 átszállással igénybe vehető egy, az összes többi esetben egyszer kell átszállni;
- Simontornya – Székesfehérvár: 03:12-től 21:12-ig összesen 10, mind 1 átszállással;

- Simontornya – Pécs: 04:55-től 20:47-ig összesen 18 járat, ebből átszállás nélkül igénybe vehető: 1, minden más esetben egy átszállásra van szükség.
- Megjegyzendő, hogy a járatok között vannak átfedések, a valódi járatszám valamivel alacsonyabb.

A Dunaújváros-Rácalmás határában működő Hankook felé, illetve a székesfehérvári telephelyű Denso felé külön buszjárat közlekedik.

Ingyatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)

A városban nem sok ingatlan cserél évente gazdát. Eladni nehéz a házakat fizetőképes kereslet hiányában, amin a CSOK segíthet a következő években. A gazdasági válságot követően szerencsére kevés család vesztette el a házát Simontornyán.

A fiatalok lakáshoz jutását az önkormányzat támogatja: a fiatalok házasságai vissza nem térítendő támogatást kaphatnak maximum 400 ezer Ft értékben, ezt évente 7-8 család veszi igénybe.

A város önkormányzatának gazdasági programja kiemeli, hogy az önkormányzat vagyontárgyai közül a legjelentősebb tételt az ingatlanok képviselik. A 2015-2019-es választási ciklusban fontos feladat az önkormányzati vagyon megtartása, lehetőség szerint gyarapítása.

A Paks2 projekt az erőmű néhány tíz kilométeres sugarában megnövelheti az ingatlanok iránti igényt és az ingatlanpiac élénküléséhez vezethet.

3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra

A Településszerkezeti tervet a 314/2012.(XI.8.) Korm.rendelet 4. számú mellékletében rögzített tartalmi követelmények szerint, a 3. számú mellékletben felsorolt környezetalakítási és szakági javaslatokkal alátámasztva kell elkészíteni.

A Településszerkezeti tervben be kell mutatni a műszaki infrastruktúra hálózatok és a területfelhasználás meglévő és tervezett elemeit.

Simontornya hatályos településszerkezeti terve az elfogadás óta többször módosult, ezek által folyamatosan, legutóbb 2015. évben frissült. A terv a településfejlesztési koncepcióban szereplő célok eléréséhez szükséges műszaki infrastruktúra és területfelhasználási változásokat nagyrészt tartalmazza. Mivel felülvizsgálat készül, az új településszerkezeti terv alapja a hatályos terv, az abban szereplő megállapításokat kialakult állapotnak tekintve.

Az alábbiakban azokat a javasolt területi változtatásokat soroljuk fel, amelyeket az új fejlesztési elképzelések nyomán célszerű szerepeltetni a településszerkezeti tervben:

- Az országos és megyei közútfejlesztési koncepciókban egyaránt szereplő 61. – 64. út elkerülő szakaszának megépítése
- A városközpont tehermentesítése új közlekedési nyomvonal(ak) kiépítésével
- A várost keresztező Sió-csatorna partjának turisztikai – rekreációs célú kihasználása zöldterületek, gyalogos sétány, kerékpárút kialakításával illetve megépítésével, kapcsolódva a megyei turisztikai projekthez
- Rugalmasabb funkció elhelyezést lehetővé tévő területfelhasználási kategóriák kijelölése a 61. út két oldalán (célszerűen a korábban csak kereskedelmi célú hasznosítást lehetővé tévő helyett kereskedelmi-szolgáltató-raktározási hasznosítást lehetővé tévő kategória).

- A lakóterületi területfelhasználási kategóriák jelenlegi igényekhez alakítása (családi házas építési igénynek megfelelő kertvárosias lakóterület kijelölése a volt vásártér területén, építési igény híján a Könyök utca térségében tervezett lakóterület fejlesztés törlése).
- Az iparterületek átsorolása a pályázati elvárásoknak rugalmasabban megfelelni tudó kategóriába (általános gazdasági terület).
- A Gyár utca keleti oldalán lévő, részben intézményi, részben kereskedelmi-vendéglátó, részben lakó, részben gazdaságfejlesztési funkciók egységes területfelhasználási kategóriába sorolása (célszerűen településközpont vegyes terület)

3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére

A természeti és épített örökség az ipar, az intenzív mezőgazdaság, a közlekedés és az urbanizáció okozta krízishelyzetek hatásainak van kitéve. A hatások kockázatainak csökkentése és kivédése, a károk felszámolása a hatékony és a fenntartható fejlődés elveit figyelembe vevő térségfejlesztés fontos feladata. Ebben hangsúlyos szerepet kapnak a környezetkímélő, természet-közeli és energiahatékony beavatkozások, amelyek a lakosság életminőségét és egészségi állapotát pozitívan befolyásolják.

A természeti értékek védelme

Tolna megye területrendezési terve alapján a Simontornyai-erdő és a Pósa-tórendszer térsége az országos ökológiai hálózaton belüli magterület, a Sió-csatorna vonala és az ettől északkeletre elterülő magas vízállásos terület, valamint a János-majortól északra található legelő ökológiai folyosó. A Pósa-tórendszer térsége, a várostól délnyugatra elterülő szőlőhegy és erdőség, valamint a közigazgatási terület keleti szélén, a Sió-csatornától északra elterülő vizenyős terület tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület.

A Pósa-tóban ex-lege védett láp található, míg a Simontornyai-erdő nagy része Natura 2000 terület. A város számos egyedi tájértékkel is rendelkezik.

A természeti adottságokat tekintve a település sok olyan táji és kultúrtörténeti értékkel rendelkezik, amelyre a fejlesztések során támaszkodni lehet, sőt kell is. Ezek az értékek jelentős mértékben járulnak hozzá a lakosság életminőségéhez és alapját képezhetik a település fejlődésének. Ezért fontos, hogy a település olyan jövőképet fogalmazzon meg maga számára, ami biztosítja a meglévő értékek megőrzését, az idegenforgalom és a hagyományos gazdálkodás összhangját.

A megalapozó vizsgálat helyzetelemző és -értékelő munkarészeiben összefoglaltak alapján a város táji és természeti értékeinek megóvása, fejlesztése érdekében a következő javaslatok tehetők:

- Öko- bor-, és történeti turizmus fejlesztése a Sió-csatorna bekapcsolásával
- Bekapcsolódás a Sió mentén tervezett ökoturizmusba és a borturizmusba
- Városfásítási programok megvalósítása
- Tervszerű zöldterület fejlesztés
- A lakosság környezettudatosságának fokozása

A kulturális örökség védelme

A kulturális örökség megőrzése, értékeinek kiteljesítése és a társadalmi identitás térségi erősítése a fenntarthatóság fontos tényezői, hiszen a jövő generációja számára őrzi meg a múlt és jelenkor értékeit, ezzel biztosítva a tudás és hagyományok térségi jellegzetességeinek fennmaradását.

Simontornya településszerkezeti tervének és helyi építési szabályzatának korszerűsítéséhez 2005-ben örökségvédelmi hatástanulmány készült. Jelen településfejlesztési koncepcióval párhuzamosan a hatályos jogszabályi elvárásoknak megfelelően új települési örökségvédelmi hatástanulmány készül. A város hatályos Helyi Építési Szabályzata tartalmazza a műemlékek és azok műemléki környezetébe tartozó ingatlanok, továbbá a nyilvántartott régészeti lelőhelyek listáját.

A műemlékek és a nyilvántartott régészeti lelőhelyek aktualizált listáját a Miniszterelnökség Kulturális Örökségvédelemért Felelős Helyettes Államtitkár előzetes tájékoztatója alapján a településfejlesztési koncepciót megalapozó vizsgálat 1.14.6.2. fejezete tartalmazza.

Régészeti védelem

Simontornya város területén nagy számú, régészeti szempontból értékes terület található.

60 db nyilvántartott régészeti lelőhely árulkodik arról, hogy a város területe az ősidőktől fogva lakott hely volt.

Műemlékvédelem

A város műemlékei (a Vár, a Ferences templom és rendház, valamint a Szentháromság szobor) a városközpontban láthatók. A műemlékek műemléki környezetét az illetékes hatóság vagy a levédéskor, speciális adottságok figyelembevételével, vagy ex-lege jelölte ki.

Helyi védelem

A helyi épített értékek védelméről Simontornya Város Önkormányzata a helyi építési szabályzatról szóló 22/2005.(XII.19.) rendeletében határozott. A helyi védettségű utcaképek és építmények felsorolását a HÉSZ 3. melléklete, a vonatkozó előírásokat a HÉSZ 23.§ (3) bekezdése tartalmazza.

A helyi építészeti örökség területi és egyedi védelmét, illetve a településképi szempontból meghatározó területeket a 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet alapján településképi rendeletben kell megállapítani. A településképi rendeletet a településképi arculati kézikönyvben megfogalmazott ajánlások figyelembe vételével fogadja el a Képviselő-testület. A helyi védelmet meghatározó előírások a települési örökségvédelmi hatástanulmány települési értékleltára és a megalapozó vizsgálat épített környezet értékeire vonatkozó vizsgálata alapján készülnek.

A helyi védettségű építmények és területek listáját fentiek alapján a településfejlesztési koncepcióval és a településrendezési eszközökkel párhuzamos eljárásban készülő kézikönyv és településképi rendelet összeállítása során felül kell vizsgálni.

A város kulturális örökségének megóvása, fejlesztése érdekében a következő javaslatok tehetők:

- Kézművesség és gazdálkodási kultúra fennmaradásának elősegítése, ezekre alapozott piactermelés, amely a turisztikai erőforrásokat is erősítheti
- Az egyedi települési arculatot megőrző építészeti stílusok támogatása
- Az épített környezet megóvására irányuló felelősség kialakítása a lakosságban, az ehhez kapcsolódó civil kezdeményezések támogatása
- Helyi identitás megőrzése, továbbörökítése
- Települési értéktár elkészítése
- Egyedi tájérték kataszter elkészítése
- A védelem erősítése településrendezési sajátos jogintézményekkel
  - településképi véleményezési eljárás
  - településképi bejelentési eljárás

4. HA STRATÉGIA NEM KÉSZÜL, A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMON KÖVETÉSE

4.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer

Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere – költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program

Az önkormányzat éves költségvetései a város honlapján megtalálhatóak.

Az önkormányzat vagyongazdálkodási koncepciója, közép- és hosszú távú terve és a vagyonrendelet a felelős önkormányzati vagyongazdálkodás két alapidokumentuma. „Az önkormányzat választott testületének, a képviselő-testületnek, mint a tulajdonosi jogok gyakorlójának kiemelt felelősségi körébe tartozik a vagyonnal való felelősségteljes, átgondolt, tervszerű, hatékony, az önkormányzat céljait legjobban szolgáló gazdálkodás. A vagyongazdálkodásnak hozzá kell járulnia az önkormányzati közfeladatok minél eredményesebb, színvonalasabb, költségtakarékosabb ellátásához.” Simontornya város önkormányzatának közép- és hosszú távú vagyongazdálkodási koncepciójából való az idézet. A dokumentum időtávja 2012-2022, vagyis éppen félúton vagyunk a programban. A vagyongazdálkodási koncepció főbb megállapításai az alábbiak:

Az önkormányzati vagyongazdálkodási koncepció, közép- és hosszú távú terv célja az 1,023 milliárd Ft nettó értékű önkormányzati vagyon (vagyonmérleg, eszközök) gyarapításával, fenntartásával, üzemeltetésével, hasznosításával kapcsolatos közép- és hosszú távú célkitűzések meghatározása.

Az önkormányzat vagyongazdálkodását négy fő cselekvési, tevékenységi terület köré lehet csoportosítani:

- a vagyon növekedésének, gyarapításának elősegítése (beruházás, fejlesztés, kisajátítás, adomány elfogadása, térítésmentes juttatás),
- a meglévő vagyon fenntartása (üzemeltetés, karbantartás, felújítás),
- vagyonhasznosítás (bérbeadás, haszonbérlet, használatba adás),
- értékesítés, térítésmentes átadás, csere.

A vagyongazdálkodás alapelvei, célkitűzései nem különülhetnek el más szakterületek elképzeléseitől, ágazati stratégiáitól, valamennyi koncepció, terv, stratégia érinti a vagyongazdálkodást, azzal összefügg, ezért fontos háttere a konkrét vagyongazdálkodási tevékenység meghatározásának:

- Integrált Városfejlesztési Stratégia (IVS) 2008- 2012;
- Gazdasági Program (2011-1014);
- Környezetvédelmi Program (2007-2012);
- Közművelődési Koncepció (2009-2014);
- Esélyegyenlőségi Program;
- Simontornya város középtávú Testnevelési és Sport Koncepciója.

Az önkormányzati vagyon feletti tulajdonosi jogokat a vagyonrendeletben meghatározott hatáskörök alapján a képviselő-testület, a bizottságok, a polgármester gyakorolják. A vagyongazdálkodás feladatai végrehajtásának előkészítését a polgármesteri hivatal szervezeti

egységei a jegyző irányításával látják el. A vagyongazdálkodásra vonatkozó végrehajtási feladatokat a polgármesteri hivatal Ügyrendje és a Szervezeti és Működési Szabályzata tartalmazza.

A dokumentum 1. számú függeléke tartalmazza a város önkormányzatának vagyonát. E szerint (2012 év végén):

4. táblázat: Simontornya város önkormányzatának vagyona

Az önkormányzat ingatlanvagyon		
Művelés alá nem tartozó beépítetlen földterületek	70 db	26 599 ezer Ft
Vizek, közcélú létesítmények területei	11 db	19 ezer Ft
Zöldterület	5 db	6 288 ezer Ft
Temető	2 db	3 087 ezer Ft
Termőföld	65 db	14 286 ezer Ft
Épületek, lakások, egyéb építmények	217 db	744 643 ezer Ft
Közlekedési infrastruktúra	130 db	129 344 ezer Ft
Nagyobb értékű ingóságok		
Ügyviteli és számviteli eszközök		1 546 ezer Ft
Egyéb gépek, berendezések		10 065 ezer Ft
Társasági részesedések: belföldi részesedés nem pénzügyi vállalkozásban (adatok névértéken, ezer Ft-ban)		
SIÓ VÍZ KFT.		6 250 ezer Ft
CAMINUS KFT.		300 ezer Ft
Simontornyai Városüzemeltetési Kft.		500 ezer Ft

-

- a város ingatlanvagyon 500 ingatlan, az Ingatlanvagyon-kataszter szerinti nyilvántartási értéke bruttó 924 266 ezer Ft. A törzsvagyon 309 ingatlanból áll, nyilvántartási értéke 823 009 ezer Ft. Ezen belül a forgalomképtelen törzsvagyon körébe tartozik a törvény alapján 281 ingatlan 307 116 ezer Ft nyilvántartási értékkel.
- Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon a törvény alapján 28 ingatlan 515 893 ezer Ft értékkel.
- Az önkormányzat forgalomképes – üzleti – vagyona 191 ingatlanból áll, az üzleti vagyon nyilvántartási értéke 101 257 ezer Ft.

A vagyont terhelő kötelezettségek, adósságállomány: a helytörténeti ház 2005-ben lett felújítva, a 10 éves fenntartási időszak alatt a pályázati támogatással megvalósított/felújított épület csak a pályázatban meghatározott célnak megfelelően használható, nem idegeníthető el, nem adható bérbe, nem terhelhető (csak a támogatási döntést hozó szervezet előzetesen hozzájárulásával), és a foglalkoztatási, illetve szolgáltatási és egyéb kötelezettségek átvállalásra kerülnek. A fenntartási időszak végéig a pályázati támogatással megvalósított/felújított épületet az önkormányzat törzsvagyonában kell tartani. Fenntartási kötelezettség áll fenn továbbá a pályázati támogatással felújított közlekedési létesítményekre, terekre, parkokra, illetve közművekre. Tekintettel azonban arra, hogy ezen létesítmények törvény alapján kizárólag az önkormányzat forgalomképtelen, illetve korlátozottan forgalomképes törzsvagyonába tartozhatnak, és azok az építmények jellege alapján egyéb célra nem használhatóak, a fenntartási kötelezettség nem jár többletkorlátozással.

Hitelszerződések miatt a vagyoni elemeket nem terheli jelzálogjog.

Simontornya város önkormányzata rendelkezik gazdasági programmal. A programot, amely a 2015–2019 közötti időszakra szól, 2015 márciusában fogadták el. E programban a város vezetése az alábbi célkitűzéseket fogalmazta meg:

Olyan önkormányzatra van szükség, amely képes megvédeni és támogatni polgárait, amely Simontornya lakóinak igényeiből indul ki és biztosítja a feltételeket a polgárok öntevékenységéhez. Az önkormányzat lemond olyan gazdaság- és társadalomszervezési feladatairól, amelyeket a polgárok és a közösségek el tudnak látni, ugyanakkor hatékonyan vállalja azokat a feladatokat, amelyek meghaladják a polgárok és közösségek erejét.

Az önkormányzat a méltányosság, a közjó előremozdítására létrehozott intézmény, amelynek legfőbb feladata, hogy elhárítsa a tehetségesek és a vállalkozó kedvűek kibontakozása elől a felmerülő akadályokat és segítse a rászorulókat, valamint a hátrányos helyzetűek érvényesülését és felzárkóztatását.

A fejlődést elsősorban az infrastruktúra és a humán ellátórendszer fejlettségén, a nyújtott szolgáltatások mennyiségén és minőségén méri le a lakosság és az idelátogató idegen, így a humán szféra szervezeteinek, ellátási területeinek számbavétele szerves része a gazdasági koncepciónak.

Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere

A Mötv. (2011. évi CLXXXIX. Törvény Magyarország helyi önkormányzatairól) 13.§ (1) bekezdése tételesen felsorolja, az önkormányzatoknak működésük során mely feladatokat kell ellátni, illetve melyek azon feladatok, melyeket ezen felül elláthatnak önkéntes alapon. Első helyen említi a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok között a településfejlesztést, valamint a településrendezést.

Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége alapvetően saját anyagi erőforrásai, illetve a rendelkezésre álló pályázatok útján elnyerhető források. Optimális a saját források, saját bevételek minél nagyobb százalékban történő rendelkezésre állása lenne, mert a pályázati rendszerben mindig nagyfokú a bizonytalanság: kiírnak-e olyan pályázatokat, amelyeken az önkormányzat indulhat és ha igen, nyer(nek)-e a város pályázata(i).

Jelen koncepció elkészítése (amely a település rendezési tervének és integrált településfejlesztési stratégiájának immanens részét képezi) is ennek a településfejlesztési tevékenységnek a része. Erejéhez mérten az önkormányzat részt vesz a lakóhely minőségét fejlesztő beruházásokban (kultúra, szórakozási lehetőségek, közművek fejlesztése stb.) is és támogatja helyi gazdaságot is a következő fejezetben leírtak szerint.

Simontornya Képviselő-testületében a város honlapja szerint 3 bizottság működik, köztük az önkormányzat településfejlesztési tevékenységét támogató Pénzügyi, Városfejlesztési és Környezetvédelmi Bizottság (a másik két bizottság az Oktatási, Kulturális és Ügyrendi Bizottság és az Egészségügyi, Szociális és Sport Bizottság).

Az önkormányzat gazdaságfejlesztési tevékenysége

Az önkormányzatoknak nem törvény által előírt feladata a gazdaság fejlesztése, a már említett 2011. évi CLXXXIX. Törvény Magyarország helyi önkormányzatairól arról rendelkezik a 13.§ (1) alatt, hogy

az önkormányzat közreműködni köteles a foglalkoztatás megoldásában. Bizonyos nagyságrend felett azonban az a tapasztalat, hogy az önkormányzatok lehetőségeik függvényében igyekeznek támogatni a helyi gazdaságot (így saját adóalapjukat is erősítik).

Simontornya városban korábban volt elkülönítve 5 millió Ft munkahelyteremtésre, de nem volt jellemző a vállalkozások részéről az igénybe vétele. Az iparűzési adó mértéke 1,9%, sem ez, sem bármilyen más adó nyolc éve nem lett emelve a városban.

Az önkormányzat saját vagyongazdálkodásával is elősegítheti a gazdaság fejlődését, mint azt a város vagyongazdálkodási koncepciójában meg is fogalmazzák: kiemelt feladat a vagyon olyan típusú hasznosítása, amely a kötelező feladatellátás mellett hozzájárul a gazdaságfejlesztéshez, a foglalkoztatás, az önfoglalkoztatás biztosításához.

Foglalkoztatáspolitikai

A rendszerváltást követően Simontornyán a munkahelyek tömeges megszűnése 1992-től folyamatos volt, elsőként a Bőr- és Szőrmefeldolgozó Vállalat, a Költségvetési üzem, a TSZ, a DÉDÁSZ helyi megszűnése, majd a legnagyobb munkahely, a Bőrgyár megszűnése a legiparosodottabb nagyközségből a kisvárossá nőtt Simontornyát Tolna megye legmagasabb munkanélküliségű rátájával sújtott vált kisvárossá tette.

A város önkormányzata a kötelező feladatellátás mellett igyekszik hozzájárulni a foglalkoztatás és az önfoglalkoztatás biztosításához. Ennek érdekében a 2003-2007 közötti időszakra munkahelyteremtési feladattervet dolgozott ki Simontornya. Ennek egyik sarkalatos pontja volt az ipari park létrehozása a városban, amelynek ötlete még 1995-re nyúlt vissza.

A pályázati anyag és a megvalósíthatósági tanulmány 1999-re készült el a képviselő-testület számára elfogadható formában. Az Ipari Park címet 1999. december 15-vel elnyerte a város, ám mivel az Ipari Parkban a cím elnyerését követő 3 éven belül érdemi fejlődés nem történt, a címet elvesztette a város. Magyarország kormányának honlapja tanúsága szerint 2016-ban sem működött ipari park Simontornyán.

Az önkormányzat aktív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel segítheti a munkahelyteremtést vagy az önfoglalkoztatást.

Lakás- és helyiséggazdálkodás

A lakás- és helyiséggazdálkodás is a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok közé tartozik. Az önkormányzat feladata e téren felülvizsgálni a funkció nélkül maradt vagy csak részben hasznosuló önkormányzati tulajdonú ingatlanok műszaki állapotát, illetve hasznosításukra koncepciót kidolgozni, beleértve akár a forgalomképes ingatlanok esetleges értékesítését.

A diákokat, a fiatal házasságokat továbbra is támogatni kívánja az önkormányzat többek között a fiatal házasságok első lakáshoz jutásának segítése révén. Az önkormányzati bérlakások kezelése területén folytatódik az ilyen lakások magántulajdonba adása, a Vak Bottány lakótelepen az ilyen jellegű ingatlanoknak már 90%-a magántulajdonban van.

A lakásgazdálkodás terén az önkormányzat által önként vállalt feladat

- a helyi lakásépítési/lakásvásárlási támogatás fiatal házások esetén (13/2003.(X.15.) önkormányzati rendelet);
- a lakástörvény 85/F. §-a szerinti elővásárlási jog gyakorlása az 1993. évi LXXVIII. törvény 85/F. § (1)-(5) bekezdése alapján; illetve
- város-rehabilitációs feladatok az önkormányzat mindenkor hatályos éves költségvetési rendelete értelmében.

Intézményfenntartás

Simontornyán és a mikrotérségben a szociális alapszolgáltatások és szakosított ellátások biztosítását a Simontornyai Ószikék Szociális Szolgáltató Központ végzi. A Szolgáltató Központ szervezeti és működési egységei:

1. Idősek Otthona
2. Házi segítségnyújtás
3. Támogató szolgálat
4. Szociális étkeztetés
5. Idősek nappali ellátása
6. Családsegítő szolgálat
7. Gyermekjóléti szolgálat

Az oktatási intézmények felsorolása az 1.8.1. Humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy stb.) fejezetben található.

A kultúra és a közművelődés területén kiemelt feladat a közművelődési intézményrendszerének fejlesztése. Ezen intézmények a Simontornyai Vár, TEMI Fried Művelődési Ház, valamint a Városi Könyvtár.

Simontornya intézményi hálózatának fenntartása és fejlesztése nem csupán a város számára fontos, hanem a környező községek számára is, hiszen Simontornya mind oktatási, mind pedig egészségügyi és szociális szempontból is meghatározó fontosságú szervezetek üzemeltetését látja el a mikrotérségben.

Energiagazdálkodás

Az energia kérdése korunk gazdaságának egy kulcskérdése, a fenntartható fejlődés egyik legfontosabb sarokköve az emberiség energia iránti szükségletének fenntartható módon történő biztosítása. A téma fontosságának megfelelően Simontornya Város Önkormányzata rendelkezik Környezeti Fenntarthatósági Tervvel (a dokumentum 2010-ben készült).

A városnak nincs „saját” nagy/középfeszültségű alállomási táppontja, így Simontornya villamosenergia-ellátása jelenleg a sárbogárdi és a tamási 120/20 kV-os alállomásokból három irányban kivezetett 3 db 20 kV-os, középfeszültségű hálózatról történik. A város bel- és külterületi villamosenergia ellátását a nevezett két alállomásból kivezetett 20 kV-os 3x95 mm²-es szabadvezetékes gerinchálózatokról szerelt leágazásokkal táplált 20/0,4 kV-os oszlop transzformátor állomások biztosítják.

A tervek között szerepel a megújuló energiaforrásokra való áttérés ösztönzése (Simontornya esetében ez elsősorban a napenergia, kisebb részben a biomassa lehet). A Templom u. 4. sz. alatti orvosi rendelő és lakás villamos energiával történő ellátása napelemmel fog történni.

Településüzemeltetési szolgáltatások

A már többször hivatkozott Möt. 13.§ (1) bekezdésének kötelező önkormányzati feladatainak felsorolásában a településüzemeltetés alá a következő tevékenységek tartoznak:

- köztemetők kialakítása és fenntartása;
- a közvilágításról való gondoskodás;
- kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása;
- a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása;
- közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása;
- gépjárművek parkolásának biztosítása.

Az önkormányzat gazdasági programjában szereplő konkrét fejlesztések, fejlesztési prioritások között szerepel a településüzemeltetés színvonalának fejlesztése:

- településüzemeltetési feladat saját ellátása elsősorban közfoglalkoztatás keretében (pl. közterület-gondozás, sporttelep gondozása, játszóterek és parkok karbantartása, hulladékgyűjtő edények számának növelése stb.);
- közvilágítás-fejlesztés a város különböző pontjain folyamatosan jelentkező igények kielégítése;
- csapadékvíz-elvezetés: csapadékvíz-elvezetési tanulmányterv elkészítése, illetve a csapadékvíz-elvezető rendszer felújítása, kiépítése.

A város Környezeti Fenntarthatósági Terve számos, a településüzemeltetés és a közműveket érintő megállapítás tartalmaz. Egy élhetőbb, tisztább és fenntarthatóbb város érdekében fontos, hogy a gázbekötések száma továbbra is folyamatosan bővüljön, a lakosság rá legyen kényszerítve arra, hogy rákössön a szennyvízcsatorna-rendszerre és ezzel csökkenjen a közműolló a településen (e célt szolgálja a talajterhelési díj). A szelektív hulladékgyűjtés érdekében hulladékudvar áll rendelkezésre, a további tervek között szerepel 4 db hulladékgyűjtő sziget létrehozása. A háztartási szinten történő szelektív hulladékgyűjtés sajnos rövid távon aligha kivitelezhető a városban.

4.2. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére

A város fejlesztési koncepciójában megfogalmazott célkitűzések megvalósulását, az intézkedések hatékonyságát, a szakmai teljesítményeket folyamatosan értékelni, a megvalósítást időszakonként felülvizsgálni szükséges. Ennek alapja az egységes monitoring és értékelési rendszer, amely a nyomon követést, az értékelést és a visszacsatolást biztosítja.

A folyamatok nyomon követése érdekében szükséges:

- fejlesztéspolitikai információs, monitoring és értékelési rendszer kialakítása és folyamatos működtetése;
- megfelelő és egyenletes, minőségi, rendszerszerű adatgyűjtés nem csak a források felhasználásáról, de az elért szakmai kimenetekről és eredményekről is;
- az értékelési tevékenység megújítása, szabályozott visszacsatolással működő és a végrehajtó intézményektől független nézőpontot is biztosítani képes értékelési rendszerrel;
- az átláthatóság biztosítása.